

У П У Т С Т В О

за спровођење електорске скупштине за избор чланова националних савета националних мањина¹

(пречишћен текст)

Члан 1.

(1) Овим упутством уређује се начин спровођења електорске скупштине у поступку избора за чланове националних савета националних мањина.

(2) Електорска скупштина бира чланове националног савета ако нису испуњени услови за непосредне изборе за чланове националног савета националне мањине и ако, у случају распуштања националног савета националне мањине, нови избори буду расписани у року од 60 дана од распуштања националног савета националне мањине.

Члан 2.

(1) Изборе на електорској скупштини спроводи одбор од три члана, које именује Републичка изборна комисија из реда познавалаца изборних поступака (у даљем тексту: Одбор).

(2) Републичка изборна комисија (у даљем тексту: Комисија) именује чланове Одбора у року од три дана од када од министарства у чијем делокругу су послови људских и мањинских права (у даљем тексту: Министарство) прими обавештење о томе да је за електорску скупштину потврђен довољан број електора прописан законом.

(3) Чланови Одбора имају право на накнаду за рад у Одбору чији износ утврђује Комисија.

(4) Услове за рад Одбора, укључујући и средства за накнаде из става 3. овог члана и друге трошкове рада Одбора, обезбеђује Комисија.

Члан 3.

(1) Изборни акти електорске скупштине заводе се у деловодник Комисије.

(2) Акти одбора оверавају се печатом Комисије.

Члан 4.

(1) Електорска скупштина се одржава ако је Министарство потврдило законом прописан минимални број електора, и то:

1) најмање 20 електора код националних мањина чији број према последњем попису становништва износи мање од 10.000 лица;

2) најмање 30 електора код националних мањина чији број према последњем попису становништва износи више од 10.000 лица, али мање од 20.000 лица;

3) најмање 45 електора код националних мањина чији број према последњем попису становништва износи више од 20.000 лица, али мање од 50.000 лица;

¹ „Службени гласник РС“, број 106/22.

4) најмање 60 код националних мањина чији број према последњем попису становништва износи више од 50.000 лица, али мање од 100.000 лица;

5) најмање 100 код националних мањина чији број према последњем попису становништва износи више од 100.000 лица.

(2) У случају да не буде потврђен најмањи број електора из става 1. овог члана, Министарство, 25 дана пре дана одржавања електорске скупштине, доноси решење о обустављању поступка избора чланова националног савета, које објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 5.

Уколико је Министарство потврдило довољан број електора у смислу члана 4. овог упутства, односно ако су испуњени услови за одржавање електорске скупштине, да би се на електорској скупштини одржали избори за чланове националног савета, потребно је да на електорску скупштину дође најмање половина потврђених електора, а не мање од минималног броја из члана 4. овог упутства.

Члан 6.

(1) По отварању електорске скупштине, Одбор констатује и саопштава број присутних електора, на основу списка електора чија је електорска пријава потврђена, који је Министарство доставило Комисији.

(2) Одбор утврђује идентитет електора увидом у његову личну карту.

(3) Осим личном картом, свој идентитет електор може да докаже и важећом путном исправом (пасошем).

(4) Присутним електором сматра се електор који дође на електорску скупштину и своје присуство пријави до времена одређеног за почетак електорске скупштине.

(5) Након констатације броја присутних електора, више није могуће пријављивање присуства електора.

(6) Уколико нису испуњени услови за одржавање електорске скупштине, у смислу потребног броја присутних електора, Одбор закључује електорску скупштину и одмах потом доноси решење о обустављању поступка избора националног савета.

(7) У случају да је присутан довољан број електора, Одбор констатује да су испуњени услови да се приступи избору чланова националног савета и саопштава број чланова националног савета који се бира и најмањи број електора који могу да предложе листу кандидата. Након тога, Одбор позива електоре да поднесу листе кандидата за чланове националног савета и одређује паузу за предлагање листа кандидата.

(8) Пауза за предлагање листа кандидата не може да траје дуже од четири часа.

Члан 7.

(1) Листу кандидата за чланове националног савета националне мањине (у даљем тексту: Листа кандидата) може да предложи најмање једна четвртина присутних електора.

(2) Листа кандидата се подноси на обрасцу који прописује Комисија, а подаци се уписују на српском језику, према српском правопису. Име и презиме кандидата могу да буду наведени и према правопису и писму националне мањине.

(3) На листи кандидата мора да се налази најмање једна трећина кандидата од броја чланова националног савета који се бира, а највише онолико кандидата колико се чланова националног савета бира.

(4) На листи кандидата мора да буде одређен електор који је носилац листе кандидата.

(5) Носилац листе кандидата сматра се заступником предлагача листе кандидата.

(6) На листи кандидата међу свака три кандидата по редоследу на листи (прва три места, друга три места и тако до краја листе) мора бити најмање по један кандидат – припадник оног пола који је мање заступљен на листи.

(7) Електор може да учествује у предлагању само једне листе кандидата.

(8) Уколико се исти електор налази међу предлагачима више листа кандидата, сматраће се да је учествовао у предлагању оне листе кандидата која је раније поднета.

Члан 8.

(1) Кандидат за члана националног савета на листи кандидата може да буде електор или бирач уписан у посебан бирачки списак националне мањине чији се национални савет бира.

(2) Уколико се на листи кандидата налази бирач или електор који се не сматра присутним у смислу члана 6. став 5. овог упутства, уз листу кандидата прилаже се оверена изјава бирача, односно електора о прихватању кандидатуре за члана националног савета, на обрасцу који прописује Комисија. Овом изјавом бирач, односно електор прихвата да га одређени електор уврсти у Листу кандидата у чијем предлагању учествује тај електор.

(3) Електори који се сматрају присутним у смислу члана 6. став 5. овог упутства не достављају изјаву о прихватању кандидатуре, већ се њихов потпис међу предлагачима листе кандидата сматра за прихватање кандидатуре.

(4) Уколико се на листи кандидата налази електор који се сматра присутним, а није потписан као један од предлагача листе кандидата, сматраће се да листа кандидата садржи недостатак који је сметња за њено проглашење.

Члан 9.

(1) Након истека паузе одређене за предлагање листа кандидата, Одбор констатује број поднетих листа кандидата и том приликом саопштава имена кандидата по листама кандидата, као и имена електора који су подржали сваку од листу кандидата. Одбор потом позива присутне електоре да доставе евентуалне примедбе на поднете листе кандидата.

(2) Уколико није поднета ниједна листа кандидата, Одбор закључује електорску скупштину и одмах потом доноси решење о обустављању поступка избора националног савета.

(3) Уколико је поднета најмање једна листа кандидата, Одбор одређује паузу ради провере испуњености услова да поднете листе кандидата буду проглашене.

(4) У поступку провере из става 3. овог члана, Одбору пружа помоћ представник министарства надлежног за вођење посебног бирачког списка националне мањине, ради провере да ли су кандидати за чланове националног савета уписани у посебан бирачки списак националне мањине чији се национални савет бира.

Члан 10.

(1) Након провере поднетих листа кандидата, Одбор саопштава која листа кандидата испуњава, односно не испуњава услове за проглашење.

(2) Након саопштавања из става 1. овог члана, више није могуће повлачење кандидатуре, односно потписа подршке листи кандидата.

Члан 11.

(1) У случају да нека листа кандидата садржи недостатак за проглашење (листу кандидата није предложио довољан број електора, листа кандидата не испуњава услове у погледу броја кандидата и/или заступљености мање заступљеног пола на листи кандидата, није достављена оверена изјава бирача, односно електора да прихвата кандидатуру, или достављена изјава није уредно попуњена и/или оверена, или предложени кандидат није уписан у посебан бирачки списак националне мањине чији се национални савет бира, или се на листи кандидата налази електор који се сматра присутним а није међу предлагачима листе кандидата), Одбор закључком налаже носиоцу листе кандидата да у року од сат времена отклони констатоване недостатке.

(2) Недостаци изборне листе се отклањају кроз допуну списка електора који предлажу листу кандидата, кроз допуну листе кандидата до потребног броја кандидата, кроз промену редоследа кандидата на листи кандидата, или кроз повлачење кандидата са листе кандидата.

(3) Након истека рока за отклањање недостатка, Одбор констатује да ли је носилац листе кандидата поступио по закључку за отклањање недостатка и доноси решење о проглашењу листе кандидата или решење о њеном одбијању.

Члан 12.

(1) Одбор проглашава листе кандидата које испуњавају услове за проглашење, према редоследу њиховог подношења и о томе доноси решење којим утврђује редни број сваке од листа кандидата.

(2) Приликом проглашења листе кандидата, Одбор саопштава имена кандидата на листи кандидата.

(3) Након проглашења листе кандидата, више није могуће њено повлачење.

Члан 13.

Ако број кандидата на проглашеним листама кандидата буде мањи од броја чланова националног савета који се бира, Одбор закључује електорску скупштину и одмах потом доноси решење о обустављању поступка избора националног савета.

Члан 14.

Уколико ниједна листа кандидата не буде проглашена, Одбор закључује електорску скупштину и одмах потом доноси решење о обустављању поступка избора националног савета.

Члан 15.

По окончању поступка проглашавања листа кандидата, право да се обрате електорској скупштини, излагањем у трајању до десет минута, имају сви носиоци листа кандидата, или лица која они овласте, према редоследу проглашавања листа кандидата.

Члан 16.

(1) Након обраћања носилаца листа кандидата, приступа се гласању за избор чланова националног савета.

(2) Право гласа имају електори који се сматрају присутним у смислу члана 6. став 5. овог упутства.

(3) Одбор прозивком позива електоре да преузму гласачки листић.

(4) Пре преузимања гласачког листића, електор се потписује у одговарајућу рубрику евиденције о присутним електорима, као доказ да је примио гласачки листић.

(5) Електорска скупштина бира чланове националног савета применом пропорционалног система, гласањем за листе кандидата.

(6) Гласање траје док не гласају сви присутни електори са правом гласа, а најдуже 120 минута.

(7) Гласање се обавља тајно, на гласачким листићима припремљеним према обрасцу који прописује Комисија.

(8) Број гласачких листића који се штампају једнак је броју потврђених електора.

(9) Одлуке којим утврђује број односно боју гласачких листића који се штампају Комисија објављује у „Службеном гласнику Републике Србије“.

(10) Гласачке листиће оверава Комисија.

(11) За гласање се користе гласачка кутија и паравани за обезбеђивање тајности гласања израђени према Упутству о јединственим стандардима за изборни материјал („Службени гласник РС“, број 19/22).

(12) Глас се само за једну листу кандидата, уписивањем имена носиоца, односно броја листе кандидата у гласачки листић.

(13) Гласачки листић из којег се не може са сигурношћу утврдити за кога је гласано сматраће се неважећим.

Члан 17.

(1) Одмах по окончању гласања, Одбор приступа утврђивању резултата гласања.

(2) Право да присуствују утврђивању резултата гласања имају сви присутни електори у смислу члана 6. став 5. овог упутства.

Члан 18.

(1) Утврђивање резултата избора обухвата утврђивање: броја електора који присуствују електорској скупштини, према евиденцији о присуству, броја електора који су преузели гласачки листић, броја гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији, броја неважећих гласачких листића, броја важећих гласачких листића, броја гласова који су припали свакој листи кандидата и броја мандата који припада свакој листи кандидата.

(2) Статистичку обраду резултата гласања обавља представник Републичког завода за статистику.

Члан 19.

(1) Одбор расподељује мандате чланова националног савета применом система највећег количника (Д'Онтов систем).

(2) Мандати се расподељују тако што се укупан број гласова који је добила свака листа кандидата, дели бројевима од један до закључно са бројем чланова националног савета који се бира.

(3) Добијени количници разврставају се по величини, а у обзир се узима онолико највећих количника, колико чланова националног савета се бира.

(4) Ако две или више листа кандидата добију исте количнике на основу којих се додељује један мандат, а нема више нерасподељених мандата, мандат ће се доделити листи кандидата која је добила већи број гласова.

(5) Када листи кандидата припадне више мандата него што је на њој кандидата за чланове националног савета, мандат се додељује листи кандидата која има следећи највећи количник.

Члан 20.

(1) Одмах по утврђивању резултата гласања, Одбор сачињава записник о раду на електорској скупштини, на обрасцу који прописује Комисија.

(2) У записник о раду на електорској скупштини уносе се примедбе носилаца листа кандидата и електора који нису учествовали у предлагању листа кандидата.

(3) Записник о раду на електорској скупштини потписују сви чланови Одбора и сви носиоци листа кандидата.

(4) Уколико неко од носилаца листа кандидата није хтео да потпише записник о раду на електорској скупштини, то се констатује у записнику.

(5) Право на копију записника о раду на електорској скупштини, оверену печатом Комисије, имају сви носиоци листа кандидата.

Члан 21.

Уручењем копија записника о раду на електорској скупштини окончава се електорска скупштина.

Члан 22.

(1) По окончању електорске скупштине, Одбор доноси решење о резултатима гласања, које садржи податке из члана 18. овог упутства.

(2) Решење о резултатима гласања објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије“.

Члан 23.

(1) Мандати који припадају листи кандидата додељују се кандидатима према њиховом редоследу на листи кандидата, почев од првог кандидата.

(2) Мандате члана националног савета решењем додељује Одбор у року од три дана од утврђивања коначних резултата избора.

(3) Решење о додели мандата чланова националног савета Одбор доставља Министарству и објављује га у „Службеном гласнику Републике Србије“.

(4) Кандидатима којима су додељени мандати члана националног савета Одбор издаје уверење о избору за члана националног савета.

Члан 24.

(1) Против сваког решења Одбора електор може да изјави жалбу Комисији у року од три часа од доношења решења.

(2) Комисија одлучује о жалби у року од 12 часова од пријема жалбе.

(3) Против решења Комисије може да се поднесе тужба Управном суду у року од три часа од пријема решења, а Управни суд одлучује о тужби у року од 12 часова.

Члан 25.

(1) На пријављивање домаћих и страних посматрача рада на електорској скупштини сходно се примењују одредбе закона којим се уређује избор народних посланика о посматрању рада органа за спровођење избора.

(2) Комисија посебним актом прописује обрасце за подношење пријава за посматрање рада на електорској скупштини.

(3) Ако се избори путем електорске скупштине одржавају истовремено са непосредним изборима за чланове националних савета националних мањина, за пријављивање домаћих и страних посматрача рада на електорској скупштини користе се обрасци прописани у складу са упутством за спровођење непосредних избора за чланове националних савета националних мањина.

(4) У случају из става 3. овог члана, представницима посматрача којима је Комисија одобрила праћење рада Комисије на спровођењу непосредних избора за чланове националних савета националних мањина, имају право да прате рад на електорској скупштини без посебне пријаве Комисији, уз обавезу ношења одговарајуће акредитације.

Члан 26.

(1) Комисија посебном одлуком прописује обрасце за вршење изборних радњи утврђених законом и овим упутством.

(2) Текст образаца за подношење листе кандидата, текст гласачког листића, текст обрасца записника о раду на електорској скупштини и текст уверења о избору за члана националног савета националне мањине штампају се на српском језику, ћирилицом.

(3) Ако се на електорској скупштини врши избор чланова националног савета националне мањине чији су језик и писмо у службеној употреби у најмање једној јединици локалне самоуправе, текстови материјала из става 2. овог члана, изузев записника о раду на електорској скупштини, штампају се двојезично, односно и на језику и писму националне мањине, и то тако што се текст на језику и писму националне мањине штампа испод текста на српском језику и ћирилици, у истом облику и са истом величином слова.

Члан 27.

Ово упутство ступа на снагу даном објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.